

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 a och 5 §§ lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård ändras så att Statsgaranticentralen av särskilda skäl, med stöd av en fullmakt som statsrådet ger, skall kunna bevilja statsgarantier och exportgarantier för en utländsk miljövårdsinvestering också då en risk som sammanhänger med finansieringen eller det land som är föremål för investeringen är större än normalt eller då garantin

beviljas på villkor som avviker från de vanliga med hänsyn till riskprövningen. Som maximigräns för ansvarigheten för dessa specialgarantier föreslås 500 milj. mk.

Samtidigt föreslås en teknisk ändring i lagens stadgande om fullmakten att bevilja garantier, till den del som gäller beräkningen av en kredit i utländskt mynt.

Lagen avses träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/73) kan Statsgaranticentralen bevilja statsgarantier och exportgarantier för miljövårdsinvesteringar både inom landet och utomlands, på så sätt att det sammanlagda beloppet av obetalda garantikrediter får samtidigt vara högst 3 000 milj. mk. Enligt 1 a §, som fogats till lagen den 1 maj 1991, kan garanticentralen ge statsgarantier och exportgarantier också för finansiering av investeringar utomlands som i betydande grad förbättrar situationen för miljön i Finland, dvs. utländska miljövårdsinvesteringar. Det viktigaste syftet med lagändringen var att möjliggöra sådana miljövårdsinvesteringar i områden i närheten av gränsen mellan Finland och Sovjetunionen som kunde minska utsläpp av t.ex. svavel, kväve och tungmetaller.

I det skede då lagförslaget bereddes och behandlades i riksdagen var Sovjetunionen en enhetlig stat, dit också Baltikum hörde. Efter

det lagen trädde i kraft har Sovjetunionen upplösts. Det ekonomiska läget och förmågan att sköta skulder har på ett avgörande sätt försvagats i de stater som har efterträtt det forna Sovjetunionen. Omvälvningarna i politik, ekonomi och lagstiftning har ökat de risker som är förenade med projekt i dessa stater.

När statsgarantier och exportgarantier beviljas för utländska miljövårdsinvesteringar skall en sådan bevillningspolitik iakttas som motsvarar den som tillämpas på de exportgarantier som ges med stöd av lagen om exportgaranti (479/62). I det nuvarande läget anser sig direktionen för Statsgaranticentralen kunna bevilja garantier för projekt i Ryssland och Baltikum endast vid risktagning som stöder sig på 2 a § 2 mom. (241/92) lagen om exportgaranti. Enligt 2 a § 2 mom. lagen om exportgaranti kan statsrådet på framställning av garanticentralen bevilja den en maximigräns för ansvarigheten i fråga om ett enskilt land, om förlustrisken vid export till landet i fråga är större än normalt. Lagen om statsgarantier och exportgarantier

för investeringar som främjar miljövård ger inte möjligheter till motsvarande förfarande.

I regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statsgarantier åt industrin för investeringar i miljövård (RP 311/1990 rd) konstateras att vedertagen praxis inom garanticentralen bör iakttas vid prövningen av krav på säkerheter för statsgarantier, exportgarantier och motgarantier. I praktiken betyder detta att garanticentralen förutsätter som säkerhet för en garanti de bästa möjliga motsäkerheter som står till buds med beaktande av de begränsningar som råder i fråga om det utländska miljövårdsprojektet eller det land som är föremål för exporten. Exempel på sådana motsäkerheter är borgen av Ryska Federationen och Sovjetunionens utrikeshandelsbank (Vnesheconombank) samt ett arrangemang med spärrat konto. I sitt betänkande om regeringspropositionen (StaUB 101/1990 rd) ansåg statsutskottet emellertid det vara nödvändigt att fullständigt täckande och betryggande motsäkerheter krävs då statsgarantier och exportgarantier beviljas enligt lagen. Detta krav kan inte ställas i Ryssland eller de baltiska länderna på grund av de pågående förändringarna i deras ekonomiska system och lagstiftning, och garanticentralen har därför tills vidare inte kunnat bevilja miljövårdsgarantier för projekt som genomförs utanför Finlands gränser.

Statsgaranticentralen har fått garantiansökningar och ett rikligt antal förfrågningar som gäller miljövårdsprojekt som riktar sig till Ryssland och Baltikum. Miljöministeriet har understött ungefär 20 projekt i Ryssland och de baltiska länderna. Dessutom diskuteras understöd till ett flertal andra projekt. Det kan beräknas att en del av projektutredningarna kommer att leda till garantiansökan. Därför borde statsrådet genom lagen ges möjlighet att under liknande förutsättningar som enligt lagen om exportgarantier pröva miljövårdsprojekt som skall genomföras i Finlands närområden. Det föreslås följaktligen att ett nytt 2 mom. skall fogas till lagens 1 a § och att garanticentralen enligt detta moment skall kunna bevilja statsgarantier och exportgarantier med stöd av en fullmakt som statsrådet har gett av särskilda skäl, också då en risk som sammanhänger med en utländsk miljövårdsinvestering, med finansieringen av den eller med det land som är föremål för miljövårdsinvesteringen är större än normalt eller då garanti beviljas på villkor

som avviker från de vanliga med hänsyn till riskprövningen.

Statsrådets uppgift vore att bedöma om det i fråga om något visst område finns behov att avvika från den normala riskprövningen eller normala villkor när miljövårdsinvesteringar garanteras.

Avsikten är att statsrådet, på en framställning som handels- och industriministeriet gör utgående från ett förslag av Statsgaranticentralens direktion, skall definiera de områden för vilkas del det är motiverat att använda fullmakten enligt det föreslagna 2 mom. i 1 a §. Innan handels- och industriministeriet gör sin framställning skall ministeriet begära utlåtanden om den av miljöministeriet, finansministeriet och utrikesministeriet samt av andra som det anser vara nödvändiga. Statsrådets beslut skall basera sig närmast på miljöpolitiska synpunkter. I samband med detta skall statsrådet, på en framställning som handels- och industriministeriet gör utgående från ett förslag av garanticentralens direktion, fastslå en maximigräns för specialansvaret i fråga om statsgarantier och exportgarantier som beviljas för miljövårdsprojekt i de definierade områdena. Efter detta fattar statsgaranticentralen inom ramen för sina fullmakter de enskilda besluten om garantering av projekt, enligt sedvanlig beslutspraxis. Målet är att åstadkomma ett förfarande där behandlingen av statsgarantier och exportgarantier för utländska miljövårdsinvesteringar kan motiveras med omständigheter som har att göra med situationen för miljön och med återbetalningen av krediterna.

Efter ändringen kan Statsgaranticentralen bevilja exportgarantier och statsgarantier för utländska miljövårdsprojekt t.ex. då den maximigräns för ansvarigheten som reglerar garanticentralens risktagning i fråga om det aktuella landet är begränsad och det på grund av miljöomständigheter ändå anses vara viktigt att en tilläggsrisk tas. Ändringen möjliggör också specialsäkerhetsarrangemang som inte är förenliga med garanticentralens normala risktagningsspolitik. Som maximigräns för ansvarigheten i fråga om dessa specialgarantier föreslås 500 milj. mk.

Kraven på motsäkerhet skall i mån av möjlighet sammanfalla med dem som ställs då riskprövningen tillåter att statsgaranti eller exportgaranti beviljas för en utländsk miljövårdsinvestering utan särskild fullmakt av statsrådet. Meningen är att bästa möjliga till

buds stående motsäkerheter skall eftersträvas med beaktande av de begränsningar som råder i fråga om varje enskilt utländskt miljövårdsprojekt och målområde. Det är emellertid inte möjligt att få sådana fullständigt täckande och betryggande motsäkerheter som riksdagens statsutskott förutsätter.

Finlands Bank har meddelat att den från och med den 18 september 1992 i stället för köp- och säljkurser noterar enbart medelkurserna för valutor. Det föreslås därför att 5 § i lagen skall ändras också så, att beloppet av en utländsk kredit beräknas enligt den medelkurs som Finlands Bank har fastställt för den tidpunkt då statsgarantin eller exportgarantin beviljades.

2. Propositionens verkningar

De föreslagna ändringarna beräknas inte ha några betydande verkningar i fråga om Statsgaranticentralens organisation. Ändringarna medför inte heller något behov att utöka personalen.

Statsgaranticentralens garantiansvarighet för garantier som givits för inhemska miljövårdsprojekt och som beviljats med stöd av lagen uppgick den 30 september 1993 till ca 420 milj. mk och offertansvarigheten vid samma tidpunkt till ca 1,9 milj. mk. I garantiersättningar har garanticentralen med stöd av lagen betalat sammanlagt ca 21,2 milj. mk.

Garantier enligt 1 a § 2 mom. skall beviljas i situationer där garanticentralens riskbedömning inte ensam talar för risktagning i fråga om det aktuella landet. De exportgarantier och statsgarantier som beviljas med stöd av en fullmakt som statsrådet ger är därför förenade med exceptionellt stora risker. Det kan beräknas att tilläggsrisktagningen till en början ökar

inkomsterna av garantiavgifter. Förluster som blir verklighet ökar naturligtvis också ersättningsutgifterna. Även därför föreslås det att tilläggsrisktagningen i fråga om ett enskilt område skall underkastas särskild prövning av statsrådet.

Den garantiavgift som Statsgaranticentralen uppbär föreslås bli bokförd på ett eget konto. Dessa inkomster skall i första hand användas till att betala ut eventuella ersättningar. Om de influtna medlen inte räcker till för att täcka ersättningsutgifterna skall underskottet täckas genom en fondöverföring från statsbudgeten. Garanticentralen skall, separat från sin övriga garantiverksamhet, följa de avgifter, ersättningar och ansvarigheter som hänför sig till dessa statsgarantier och exportgarantier.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen baserar sig på ett initiativ av Statsgaranticentralen och den har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet. Utlåtande om propositionen har begärts av finansministeriet, miljöministeriet och utrikesministeriet. Miljöministeriet och utrikesministeriet tillstyrkte propositionen. Finansministeriet ansåg i sitt utlåtande att specialrisktagningen i samband med miljövårdsgarantier bör begränsas till högst 500 milj. mk.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om ändring av 1 a och 5 §§ lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 13 juli 1973 om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/73) 5 §, sådan den lyder i lag av den 5 april 1991 (636/91), och *fogas* till 1 a §, sådan den lyder i nämnda lag av den 5 april 1991, ett nytt 2 mom. som följer:

1 a §

De statsgarantier och exportgarantier som avses i 1 mom. kan med stöd av en fullmakt som statsrådet av särskilda skäl har givit beviljas också när en risk som sammanhänger med en utländsk miljövårdsinvestering, med finansieringen av den eller med det land som är föremål för investeringen är så stor att garanti inte kan beviljas inom garanticentralens normala riskprövning eller när garanti beviljas på villkor som avviker från de vanliga med hänsyn till riskprövningen.

5 §

Beloppet av obetalda garantikrediter får samtidigt vara sammanlagt högst 3 000 miljoner mark exklusive räntor och andra prestationer som eventuellt skall betalas utöver kapitalet. Garantiansvarigheten för de garantier som nämns i 1 a § får dock uppgå till högst 500 miljoner mark. Motvärdet av kredit i utländskt mynt beräknas härvid enligt den medelkurs som Finlands Bank noterat för valutan i fråga när garantin beviljades.

Denna lag träder i kraft den

199 .

Helsingfors den 29 oktober 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Handels- och industriminister *Seppo Kääriäinen*

Lag

om ändring av 1 a och 5 §§ lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 13 juli 1973 om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/73) 5 §, sådan den lyder i lag av den 5 april 1991 (636/91), och fogas till 1 a §, sådan den lyder i nämnda lag av den 5 april 1991, ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

De statsgarantier och exportgarantier som avses i 1 mom. kan med stöd av en fullmakt som statsrådet av särskilda skäl har givit beviljas också när en risk som sammanhänger med en utländsk miljövårdsinvestering, med finansieringen av den eller med det land som är föremål för investeringen är så stor att garanti inte kan beviljas inom garanticentralens normala riskprövning eller när garanti beviljas på villkor som avviker från de vanliga med hänsyn till riskprövningen.

5 §

Beloppet av obetalda garantikrediter får samtidigt vara sammanlagt högst 3 000 miljoner mark exklusive räntor och andra prestationer som eventuellt skall betalas utöver kapitalet. Motvärdet av kredit i utländskt mynt beräknas härvid enligt den försäljningskurs som Finlands Bank noterat för valutan i fråga när garantin beviljades.

5 §

Beloppet av obetalda garantikrediter får samtidigt vara sammanlagt högst 3 000 miljoner mark exklusive räntor och andra prestationer som eventuellt skall betalas utöver kapitalet. *Garantiansvarigheten för de garantier som nämns i 1 a § får dock uppgå till högst 500 miljoner mark.* Motvärdet av kredit i utländskt mynt beräknas härvid enligt den *medelkurs* som Finlands Bank noterat för valutan i fråga när garantin beviljades.

Denna lag träder i kraft den

199 .

